

Covid-19: Smlouvy a vyšší moc

Koronavirus a jeho dopad na smlouvy. V případech, kdy nelze včas nebo vůbec splnit povinnosti ze smlouvy, vyvstává otázka, co se s takovými smlouvami stane, zda existuje možnost smlouvu ukončit, zda má smluvní strana právo svoji povinnost nesplnit a s jakými důsledky, případně, zda se může domáhat změny obsahu smlouvy.

Jak postupovat, když druhá strana nesplní v důsledku stávající situace smlouvu

Záleží na tom, co máte sjednáno ve smlouvě.

Řada klientů v této obtížné době dává přednost obchodnímu přístupu a snaží se nalézt oboustranně přijatelné řešení, a to buď tak, že:

- akceptuje prodlení po určitou dobu (pozor na promlčení) s tím, že se nevzdáváte požadavku na dané plnění (případně ani nároku na případné sankce),

nebo, chcete-li mít otázku postavenou najisto,

- uzavřete s dlužníkem dodatek ke smlouvě upravující podmínky splnění.

Je možné, že se Váš dlužník pokusí při svém prodlení dovolat

- následné nemožnosti plnění, tj. že se dluh po vzniku závazku stal zcela nesplnitelným, a tedy zanikl ze zákona. V takovém případě již provedená úhrada představuje bezdůvodné obohacení a strana je povinna úhradu vrátit v plné výši,

nebo alespoň toho, že nastala

- podstatná změna okolností, a dlužník je tedy oprávněn domáhat se vůči Vám obnovení jednání o smlouvě (uzavření dodatku), jestliže změna okolností nebyla předvídatelná a založila v právech a povinnostech stran zvláště hrubý nepoměr znevýhodněním jedné z nich. Jestliže se nedohodnete v přiměřené lhůtě, může kterýkoliv z vás podat návrh soudu, který následně může rozhodnout, že smlouvu změní, anebo že ji zruší. Podstatné změny okolností se však dlužník nemůže dovolat, pokud ve smlouvě převzal nebezpečí změny okolností.

Specifickou a v praxi ne příliš častou situaci představuje:

- fixní závazek, o který se jedná, jestliže ze smlouvy nebo z povahy závazku vyplývá, že nemůžete mít na opožděném plnění zájem, a tedy smlouva zaniká okamžikem prodlení dlužníka, ledaže dlužníkovi bez odkladu oznámíte, že na splnění smlouvy trváte.

Jestliže se o tento postup Váš dlužník pokusí a Vy s ním nesouhlasíte, doporučujeme bezodkladně reagovat a máte-li pochybnosti, daný postup odmítnout a (dle své volby) buď trvat na řádném splnění, nebo využít svého práva na ukončení smlouvy (odstoupení) a uplatnění případných smluvních či dalších sankcí. Náhrada škody je však v tomto případě vyloučena.

Posouzení vzniklé situace, zejména, zda byly výše uvedené podmínky splněny, pak bude v případě sporu záviset na posouzení soudu. V opravdu extrémních případech není ani vyloučeno, že soud bude trvat na řádném splnění smlouvy, příp. uplatnění sankcí, považovat za zjevné zneužití práva, které nepoživá právní ochrany.

Co je to vyšší moc a jaké jsou její důsledky?

Vyšší moc je odlišný institut od výše uvedených. Právní předpisy s tímto pojmem sice na několika místech pracují, ale jedná se vesměs o specifické a v praxi ne tolik běžné situace. Například, že promlčecí doba neběží po dobu, dokud trvá vyšší moc, avšak pouze pokud vyšší moc znemožnila věřiteli jeho právo uplatnit.

Zákonnou úpravu vyšší moci je možné smluvně doplňovat anebo modifikovat. Proto konkrétní důsledky vyšší moci budou vždy záležet na tom, co máte sjednáno ve smlouvě.

Totéž platí i pro definici vyšší moci, kterou zákon nijak nedefinuje. Vzhledem k vymezení vyšší moci v dosavadní rozhodovací praxi soudů se ale v současné situaci o vyšší moc může skutečně jednat.

Pro více informací kontaktujte

Michal Hrabovský

Vedoucí advokát | Praha

T: +420 255 706 558

M: +420 702 207 697

E: michal.hrabovsky@eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8, Czech Republic

T: +420 255 706 500

E: paha@eversheds-sutherland.cz

eversheds-sutherland.cz

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o.

Cintorínska 3/a, 811 08 Bratislava, Slovakia

T: +421 232 786 411

E: bratislava@eversheds-sutherland.sk

eversheds-sutherland.sk

Jsme s Vámi
i v čase Covid-19

Hotline +420 255 706 536

Nabízíme pomoc ve všech oblastech

- Podpora podnikání
- Vymáhání škody z přerušení podnikání
- Komerční nájmy
- Podepisování dokumentů na dálku

K dispozici jsou vám zkušené kolegyně v Česku i na Slovensku.

eversheds-sutherland.com

© Eversheds Sutherland 2020.
Všechna práva vyhrazena.

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., IČO 290 50 821, Pobřežní 394/12, Karlín, 186 00 Praha 8, Česká republika, MS Praha, C 162938, je součástí Eversheds Sutherland, která celosvětově působí prostřednictvím různých samostatných právních subjektů. Úplný popis struktury a seznam kanceláří najdete na www.eversheds-sutherland.com.

Tento dokument a informace v něm uvedené mají pouze obecný informativní charakter a nejsou právní radou v konkrétní záležitosti. Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o. neodpovídá za jakékoli jednání učiněné na základě informací obsažených v tomto dokumentu.